

ZANSKAR

Zanskar leži jugozahodno od Ladaka. Pokrajina je dobila ime po reki, ki teče severno od Paduma v centralnem Zanskarju in se izliva v reko Ind v bližini Leha. Geološko tvorijo Zanskar dolini dveh rek, Doda, ki priteče izpod sedla Pensi La in reka Lugnak. Blizu Padama se zlivata in tvorita reko Zanskar. Ime Zanskar, ki pomeni bakrena zvezda, izvira iz bakrenih usedlin, ki jih reka prinaša s seboj. Vanjo prihajajo s stranskimi pritoki, posebej bogata pritoka prihajata iz vasi Zangla in testa, kjer se nahaja največ sedimentov z bakreno rudo. Domačini uporabljajo baker že od nekdaj za izdelavo gospodinjskih pripomočkov (posod, loncev) in religioznih simbolov in pripomočkov (kipci, svečniki). Reka Zanskar je na svoji poti izoblikovala veličastno sotesko, ki jo obkrožajo zelo visoke gore. Zanskar je dostopen le preko visokih prelazov, ki so večji del leta pod snegom. Edini cestni dostop vodi preko prelaza Pensi La, od koder se odpira lep pogled na najdaljši ledenik na tem območju, Drung-Drung. Pokrajina ob reki je že od nekdaj ena najbolj naseljenih predelov zahodnih himalajskih predelov. Zanskar je kljub svoji obljudenosti večji del leta odrezan od sveta. Reka Zanskar je pozimi ujeta v led in eden zadnjih izzivov je nekajtedensko popotovanje po zamrznjeni reki.

Zanskar. Foto E. Wesker.

POGORJE NUN KUN

JAMMU & KASHMIR

NUN 7135 m Longitude 76° st. 81' Latitude 33° 59'.

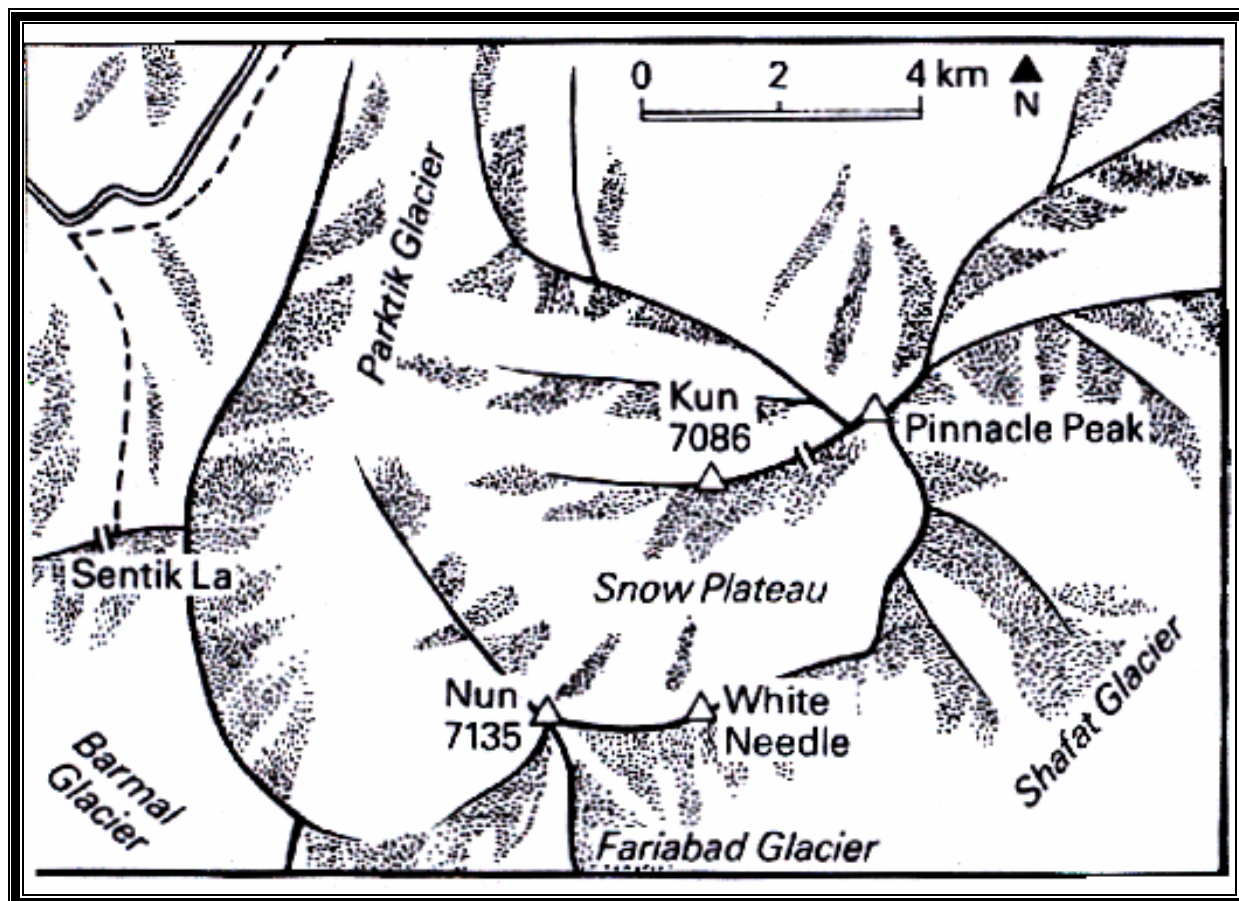
KUN 7086 m Longitude 76° st. 03' Latitude 34° 01'.

Letalski posnetek pogorja Nun Kun.

Pogorje Nun-Kun je najpomembnejše pogorje v Kašmirski Himalaji. Stoji na obrobju Zanskarskih gora in s svojimi najvišjimi vrhovi Nun 7135 m, Kun 7086 m in Pinnacle Peak 6952 m daleč presega višino okoliških gora. Med vsemi tremi vrhovi leži visoki snežni plato, ki se na severozahodu končuje z razbitim ledenikom.

Pogorje leži na veliki Himalajski glavni osi, ki se na zahodnem koncu pričinja z Nanga Parbatom. Vrhova Nun in Kun ležita okoli 120 km vzhodno od Šrinagarja oziroma 70 km južno od Kargila, ki leži približno na polovici ceste, ki povezuje Šrinagar z Lehom. Pogorje dosežemo po cesti, ki vodi iz Kargila proti jugu ob reki Suru do Paduma. Najprej gremo skozi Panikar do Tongula, kjer je že prvo izhodišče za vzpon na Nun. Cesta se nato ob reki usmeri proti vzhodu. Naslednji izhodiščni kraj za vzpone na Nun in Kun je Parachik. 15 km naprej je Gulmatong, kjer je naslednje izhodišče za vzpon na Kun.

ZGODOVINSKI PREGLED OBISKOVANJA OBMOČJA NUN-KUN

Prvi znani obiski tujcev v to območje segajo v konec 19. stoletja. Zemljevidi, ki so bili na voljo takrat, niso dovolj pravilno in natančno prikazovali pokrajine, zato sta se C. G. Bruce in major F. G. Lucas odpravila leta 1898 s skupino Gurk na območje reke Suru. Njihov namen je bil predvsem raziskati skupino najvišjih gora in opraviti vzpone. Skupina se je it Tongula preko ledenika Sentik povzpela na sedlo Sentik La na zahodnem grebenu Nuna in se spustila na drugo stran na ledenik Barmal. To je bil prvi znan vzpon na območju Nun-Kun pogorja. Naslednji znani vzponi so opravili le nekaj let kasneje. Brata Arthur in Ernest Neve sta 1880 leta v Šrinagarju v Kašmirju postavila in vodila misionsko bolnišnico.

Leta 1902 sta Dr. Arthur Neve in Rev C. E. Barton opravila vzpon na ledeniku Shafat in proučevala vzhodna pobočja Nuna ter ponovila vzpon preko sedla Sentik La iz leta 1898. Leta 1904 se je Dr. Neve vrnil z namenom popraviti star zemljevid območja, ki je imel vrsto napak in pomanjkljivosti.

Naslednji obiskovalec območja je bil Nizozemski alpinist H. Sillem, ki se je leta 1903 tukaj ustavil na svoji svetovni alpinistični turneji. Z ženo sta se povzpela preko ledenika Shafat na snežni plato in tam preživela tri tedne. Sillem je fotografiral okoliške vrhove, proučeval možnosti za vzpon in se povzpел na Nun do višine 6400 m.

Naslednja obiskovalca sta bila Dr William Hunter in gospa Fanny Bullock Workman, ki sta leta 1906 raziskovala območje in se povzpela na Pinnacle Peak. Izdelala sta tudi zemljevid, ki

pa je imel veliko napak. Leta 1910 je območje ponovno obiskal Dr. Neve, ki se je z Rev M. E. Wigramom povzpел na D 41, vrh, ki leži v grebenu, ki se razteza zahodno od Nuna.

Do leta 1934 ni nihče poskušal preplezati Nun. Tega leta sta J. B. Harrison in James Waller organizirala izvidniško odpravo, ki naj bi raziskala, zakaj je imela gora sloves kot neosvojljiva. Pristopili so po ledeniku Shafat in naleteli na ostanke taborov Workmanove odprave iz leta 1906 in Italijanske odprave iz leta 1913. Dosegli so ledenik Fairbad in se zaustavili pod južnim pobočjem White Needla, na mestu, ki ga je dosegel že Workman. Bili so pod vzhodnim grebenom Nuna na višini okoli 6100 m in so razočarani ugotovili, da jim do snežnega platoja manjka še 300 m strmega, s snegom prekrita ledeniškega pobočja. Prehod čez to pobočje se jim je zdel preveč zahteven. Naslednji dan so se poskusili prebiti pod greben po drugi poti, preko nevarnih ledeniških razpok in po globokem snegu. Povzpeli so se na White Needle, vendar Nuna niso videli, ker so jih zajeli oblaki. Waller se je vrnil leta 1937, vendar je moral kmalu odnehati zaradi hudega zobobola. Sledile so ogledniške odprave R. Berryja leta 1946 in Pierra Vittoza leta 1952.

USPEŠNI PRVENSTVENI VZPONI NA NUN IN KUN

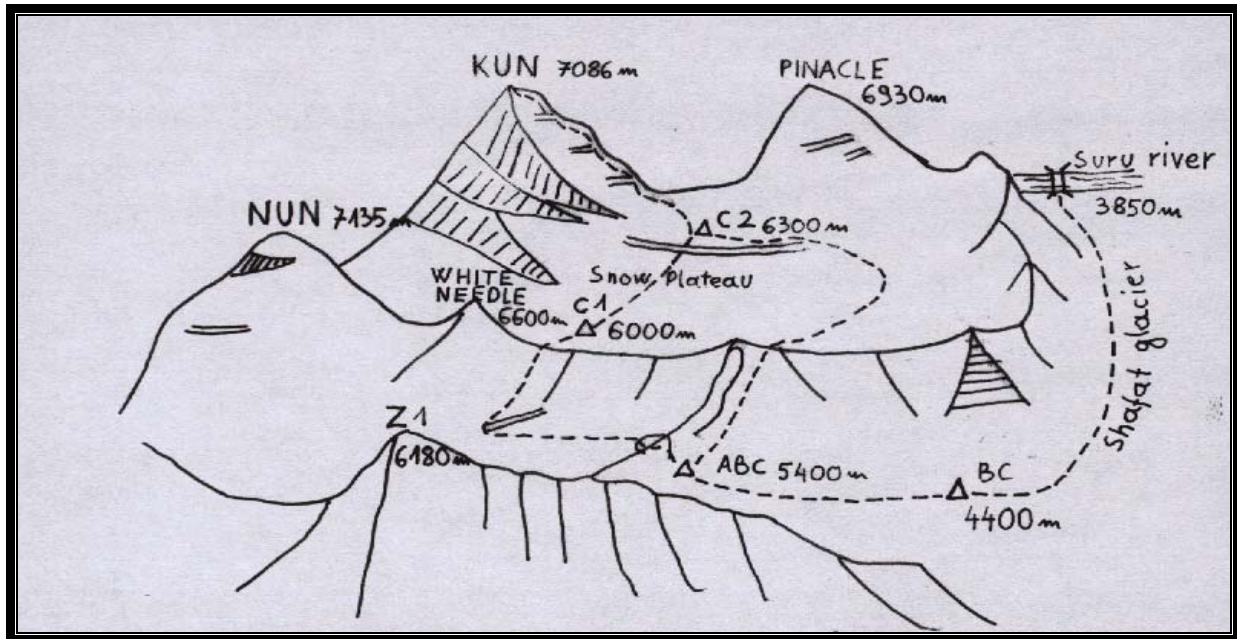
KUN 7086 m

Kun na levi strani, desno Pinnacle Peak nad Snežnim platojem.

1913: Prvi uspešni vzpon na najvišja vrhova so opravili Italijanski alpinisti leta 1913. Odpravo je vodil Mario Piazenza, ki je bolj znan po raziskovanju Alp in Kavkaza, prav tako pa po potovanjih v Iran in Turčijo. Člani njegove odprave so bili Cesare Calciati, Lorenzo Botta, Lorenzo Borelli, Erminio Botta in dva vodnika. Po predhodnem raziskovanju ledenika so se udeleženci povzpeli po ledeniku Shafat na snežni plato, kjer so postavili četri tabor.

Piacenza, Borelli in še dva člana so osvojili v hudem mrazu in vetru, po drugem poskusu, vrh Kuna. Nanj so se povzpeli po severnem grebenu.

Smer po severovzhodnem grebenu Kuna.

1971: Drugi znani vzpon na vrh so opravili leta 1971 člani Indijske vojaške odprave. Med 25. in 27. junijem se je zvrstilo na vrhu kar 17 članov odprave.

1978: Člana Češkoslovaške odprave Jan Jursa in Jan Matúš sta se povzpela po jugovzhodnem grebenu. Jursa je sam zaključil vzpon po ostrem snežnem grebenu nad sedlom. Vzpon je trajal 10 ur.

Istega leta so vrh ponovno osvojili člani Indijske vojaške odprave. Indijci so opravili tudi prvi spust na smučeh z vrha.

1981: Po neuspešnem poskusu preplezati zahodno steno Kuna leta 1979 so se Japonski alpinisti ponovno vrnili pod Kun. Po ledeniku Paratschik so dva tedna prenašali opremo do baznega tabora na višini 5850 m. Kunihiro Kondo in Minoru Nagoshi sta vstopila v steno 24. junija in jo v dvanajstih dneh preplezala ter stopila na vrh. V steni sta naletela na skalnate predele z rdečo kamnino.

Na snežnem platoju. Levo Kun 7086 m, zadaj Pinnacle peak 6930 m. Foto E.Wesker.

Ledeniške razpoke na Snežnem platoju pod Nunom. Foto E.Wesker.

NUN 7135 m

Nun. Levo zahodni greben v sredini zahodna stena in desno jugozahodni greben.

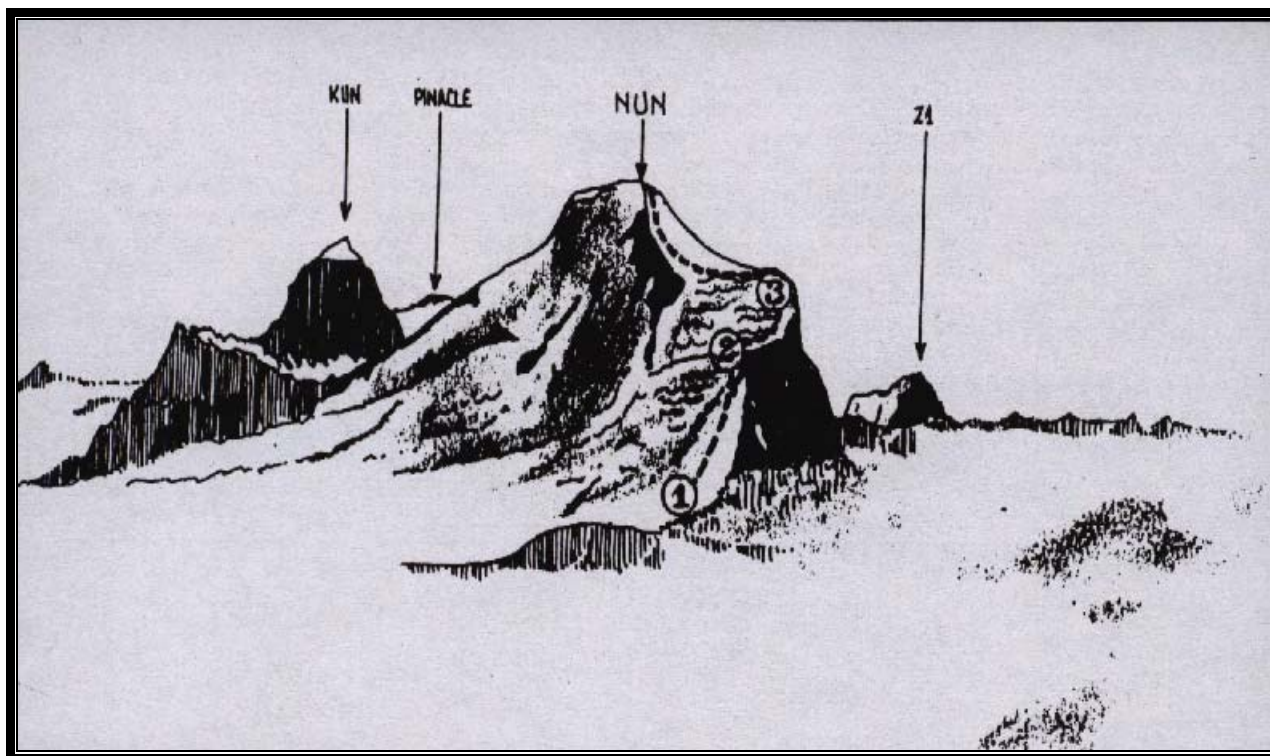
1953: Tega leta so izvedli prvi uspešen vzpon na Nun, pod vodstvom Francoza Brenarda Piera. Član odprave je bil tudi Pierre Vittoz, ki je pred letom dni sodeloval v izvidniški odpravi pod Nun. Do gore so pristopili z juga ob reki Krish Nai. Na vrh so se povzpeli z ledenika Fariabad po jugozahodnem grebenu. Po večinoma zasneženem in lednem pobočju sta vrh dosegla Pierre Vittoz in gospa Claude Kogan.

1971: Drugi vzpon na Nun je pripadal Indijcem. Člani odprave Indijske vojaške akademije, pod vodstvom K. P. Venugopala so preplezali vzhodni greben. Do vznožja gore so pristopili s severa. Zadnji tabor so postavili na višini 6700 m, kjer so čakali en dan na izboljšanje vremena. Pri tem sta dva člana odprave hudo omrznila.

1975: Švedska odprava je vrh osvojila prav tako po vzhodnem grebenu.

1976: Vrh so osvojili člani Japonske odprave.

1976: Oktobra tega leta je ekipa čeških alpinistov preplezala novo smer po severozahodnem razu. Greben je imel večinoma naklon od 40° do 45°. Pristopili so iz Tangola.

Pristop na Nun po severozahodnem grebenu.

1977: Galen Rowell je vodil ekipo alpinistov, ki so opravili nov prvenstveni vzpon na goro. Najprej so kratek čas sledili Češki smeri, nato pa so se usmerili proti desni v nepreplezano zahodno pobočje. Na višini 6700 m jih je čakala dolga in zahtevna prečnica po zelo strmem lednem pobočju (55° naklona). Vrh sta osvojili dve navezi. Druga naveza je sestopala v temi in je imela veliko srečo, saj kljub resnemu padcu ni bil nihče huje poškodovan in so lahko prišli v dolino.

1978: 27 članov velike odprave Indijskih obmejnih vojaških enot je osvojilo vrh po severnem grebenu.

1980: Tega leta so člani Avstrijske odprave preplezali vzhodno steno.

Istega leta so bili pod goro tudi Američani, ki so se lotili severne stene. Zaradi poškodb je moral na pobočju gore pod vrhom prenočiti Dr Thomas Mutch. Ko so se naslednji dan povzpeli do mesta, kjer je prenočil, niso našli nobenih sledov več.

1982: P. Lev., G. Ball, P. Stettner in J. Glidden so preplezali na zahodni greben naravnost s platoja pod steno. Plezali so na desni strani zahodne stene. Po celodnevem plezanju v alpskem slogu so najprej premagovali snežno pobočje z naklonom 45° , dosegli skalni predel in nadaljevali po snežnih žlebovih. Bivakirali so pod vršno steno. Naslednji dan sta se Lev in Ball obrnila, ostali pa so nadaljevali po ostrem grebenu do vrha.

Nun s sedla Parkatschik.

Danes sta vrhova med najpogosteje obiskanimi cilji na območju severozahodne indijske Himalaje.

Prvi smučarski spust s Kuna je izvedel Sylvain Saudan leta 1977, leto dni kasneje pa se je z vrha po severovzhodnem pobočju spustilo šest pripadnikov indijskih obmejnih vojaških enot, članov obsežne, 27 članske odprave na Nun.

Nun iz doline reke Suru.

POMEMBNI PODATKI ZA ORGANIZIRANJE ODPRAVE NA NUN ALI KUN

Najprimernejše obdobje: od začetka junija do konca septembra.

Dostop po cesti: Leh – Kargil glavna cesta 6-8 ur vožnje.

Kargil – Tangole _ Gulmantong 6-8 ur vožnje.

Dostop do Kun BC 6-8 ur.

Taksa za vrh: 3000 USD za 12 udeležencev, 400 USD za dodatne 4. Oprema za zveznega oficirja 500 USD, okoljevarstvena taksa 400 USD. Najprej se je treba pozanimat, kdaj so prosti termini (vsaj leto in pol pred načrtovano odpravo). Potem se je treba prijaviti in plačati 30% takse za vrh. Odprava mora pred odhodom s posredovanjem IMF pridobiti poseben vizum X.

Odprava mora najeti uradno agencijo s seznama IMF. Poprečna cena za 15 dni (prevozi, polni penzion, nosači do 1. tabora) 500-1000 USD.

Poprečna cena na udeleženca 16 članske odprave, ki zajema vse stroške vključno s prevozom, je okoli 2500 USD.

Trajanje dovoljenja za vrh: poprečno 15 dni, lahko manj ali več dni, odvisno od zahtevnosti...

Naslovi: IMF (prijava, dovoljenje za vrh: indmount@vsnl.com www.indmount.org

ARTOU (leta 2005 najugodnejša agencija): artou@nda.vsnl.net.in

ORIENTAL Leh Hotel in agencija v Lehu, lastnik Dawa: orientalleh@otmail.com

Indijsko veleposlaništvo na Dunaju: <http://www.indianembassy.at>

VIRI IN LITERATURA

Alpinismus,

American Alpine Journal.

Iwa To Yuki (journal).

Harrison, J., A visit to Nun Kun, 1934, Himalayan Journal št. 7 (1935), str. 53-66.

Himalayan Journal št. 42, str. 191; št. 43, str 146.

Internet (predvsem slikovni material).

James, R., Short expedition of Nun Kun masssif, Himalayan Journal št. 14, (1947), str. 19-32.

Needle, R., The lure of Nun, Himalayan Journal št. 38, (1982), str. 119-123.

Neve, Arthur, A first exploration of Nun Kun, Alpine Journal št. 21, (1902-3), str. 304-311.

Neve, Arthur, Nun Kun revisted, Alpine Journal št. 22, (1904-5), str. 348-352.

Peissel, Michel, *Zanskar, The Hidden Kingdom*, London, 1979.

Pierre, Bernard, Nun Kun, American Alpine Journal št.9, (1954), str. 29-31.

Pierre, Bernard, A Mountain Called Nun Kun, London, 1955.

Schauer, Robert, Sixth ascent of Kun (7087 metres), Himalayan Journal, št. 36, (1980), str.122-125.

Ungerholm, S, Second Swedish expedition to the Himalaya, 1975, Himalayan Journal, št. 34, (1976), str. 142-145.

Vittoz, Pierre, Ascent of the Nun (23,410 ft), MW, 1954, str. 82-92.

ZBRAL IN PRIREDIL TONE GOLNAR, 2005.